

مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

حسب فرمایش لاله بجاگوئی دت صاحب نایب کتب حسبه آبادکن

بانصرام کترین محمد قمر الدین بن حاجی شیخ محمد یعقوب صاحب حرم

مطبع فیوم و مطبع کتب فیوم

دانش

نہ

نہ

بسم اللہ الرحمن الرحیم

باب الف

آ

آمدن

آ

آیا

آید

آئے

آوردن

لانا

بیارد

لاوے

آموختن

سیکنا

آ

آیا

آ

می آید

آتا ہے

آورد

لایا

می آرد

لاتا ہے

آموخت

سیکھا

می آمد

آتا تھا

آ

بیا

آ

می آورد

لاتا تھا

بیار

لا

می آموخت

سیکھتا تھا

آمدہ است

آیا ہے

آ

سیا

ست آ

آوردہ است

لایا ہے

میار

ست لا

آموختہ است

سیکھا ہے

آمدہ بود

آیا تھا

آ

آیندہ

آنیوالا

آوردہ بود

لایا تھا

آرندہ

لانے والا

آموختہ بود

سیکھا تھا

خواہد آمد

آوگیا

آ

آمدہ

آیا ہوا

خواہد آورد

لاوے گا

آوردہ

لایا ہوا

خواہد آموخت

سیکھا

بیاموزد	می آموزد	بیاموز	میاموز	آموزند	آموزت
سیکھے	سیکھتے	سیکھے	سیکھتے	سیکھنے والا	سیکھا ہوا
انداختن	انداخت	می انداخت	انداخت	انداختہ بود	خواہر انداخت
ڈالنا	ڈالا	ڈالتا تھا	ڈالا ہے	ڈالا تھا	ڈالے گا
بیںدازد	می اندازد	بیںداز	میںداز	اندازند	انداختہ
ڈالے	ڈالتا ہے	ڈال	ست ڈال	ڈالنے والا	ڈالا ہوا
اندوختن	اندوخت	می اندوخت	اندوختہ است	اندوختہ بود	خواہر اندوخت
جمع کرنا	جمع کیا	جمع کرتا تھا	جمع کیا ہے	جمع کیا تھا	جمع کر گیا
بیںدوزد	می اندوزد	بیںدوز	میںدوز	اندوزند	اندوختہ
جمع کرے	جمع کرتا ہے	جمع کر	ست جمع کر	جمع کر نیوالا	جمع کیا ہوا
افراختن	افراخت	می افراخت	افراختہ است	افراختہ بود	خواہر افراخت
اوٹھانا	اوٹھایا	اوٹھاتا تھا	اوٹھایا ہے	اوٹھایا تھا	اوٹھائیگا
بیںفرازد	می افرازد	بیںفراز	میںفراز	افرازند	افراختہ
اٹھائے	اٹھاتا ہے	اٹھا	ست اوٹھا	اٹھانیوالا	اٹھایا ہوا
افروختن	افروخت	می افروخت	افروختہ است	افروختہ بود	خواہر افروخت
سلگنا	سلگا	سلگتا تھا	سلگا ہے	سلگاتا تھا	سلگے گا
بیںفروزد	می افروزد	بیںفروز	میںفروز	افروزند	افروختہ
سلگے	سلگتا ہے	سلگ	ست سلگ	سلگنے والا	سلگا ہوا
آمینتن	آمینت	می آمینت	آمینتہ است	آمینتہ بود	خواہر آمینت
ملانا	ملایا	ملاتا تھا	ملایا ہے	ملایا تھا	ملایا گیا

بیاسیزد	می آمیزد	بیاسنہ	میاسنہ	آسیزندہ	آسیختہ
لٹا دے	لٹاتا ہے	لٹا	مت لٹا	لٹانیوالا	لٹایا ہوا
ایکجتن	ایکجفت	می ایکجفت	ایکجفت است	ایکجفت بود	خواہد ایکجفت
اوٹھانا	اوٹھایا	اوٹھاتا تھا	اوٹھایا ہے	اوٹھایا تھا	اوٹھائیگا
بنیکبیزد	می انگیزد	بسیکبیز	بنیکبیز	انگبیزندہ	انگبختہ
اوٹھاوے	اوٹھاتا ہے	اوٹھا	مت اوٹھا	اوٹھانیوالا	اوٹھایا ہوا
آوینجتن	آوینجت	می آوینجت	آوینجتہ است	آوینجتہ بود	خواہد آوینجت
لٹکنا	لٹکا	لٹکاتا تھا	لٹکا ہے	لٹکاتا تھا	لٹکے گا
بیادیزد	می آدیزد	بیادیز	میادیز	آوینزندہ	آوینختہ
لٹکے	لٹکاتا ہے	لٹک	مت لٹک	لٹکنے والا	لٹکا ہوا
افراشتن	افراشت	می افراشت	افراشتہ است	افراشتہ بود	خواہد افراشت
بلند کرنا	بلند کیا	بلند کرتا تھا	بلند کیا ہے	بلند کیا تھا	بلند کریگا
بفرارد	می افرازد	بفرار	مفرار	افرازندہ	افراشتہ
بلند کرے	بلند کرتا ہے	بلند کر	مت بلند کر	بلند کرنیوالا	بلند کیا ہوا
انباشتن	انباشت	می انباشت	انباشتہ است	انباشتہ بود	خواہد انباشت
بھرنا	بھرا	بھرتا تھا	بھرتا ہے	بھرتا تھا	بھرے گا
بینبارد	می انبارد	بینبار	مینبار	انبارندہ	انباشتہ
بھرے	بھرتا ہے	بھر	مت بھر	بھرنیوالا	بھرایا ہوا
آسودن	آسود	می آسود	آسودہ است	آسودہ بود	خواہد آسود
آرام کرنا	آرام کیا	آرام کرتا تھا	آرام کیا ہے	آرام کیا تھا	آرام کریگا

آسودہ	آسائندہ	میاسای	بیاسای	می آساید	بیاساید
آرام کیا ہوا	آرام کرنیوالا	ست آرام کر	آرام کر	آرام کرتا ہے	آرام کرے
خوابد افروز	افزودہ بود	افزودہ است	می افزود	افزود	افزودن
بڑھا دیگا	بڑھایا تھا	بڑھایا ہے	بڑھاتا تھا	بڑھاتا ہے	بڑھاتا
افزودہ	افزائیدہ	منیف	بغیر	می افزاید	بغیر
بڑھایا ہوا	بڑھائیوالا	ست بڑھا	بڑھا	بڑھاتا ہے	بڑھاتا
خواہد آرمود	آرمودہ بود	آرمودہ است	می آرمود	آرمود	آرمودن
آزمایگا	آزمایا تھا	آزمایا ہے	آزماتا تھا	آزماتا ہے	آزماتا
آزمودہ	آزمائیدہ	سیازمے	بیازمے	می آزماید	بیازماید
آزمایا ہوا	آزمائیوالا	ست آزما	آزما	آزماتا ہے	آزماتا
خواہد آراست	آراستہ بود	آراستہ است	می آراست	آراست	آراستن
سوار یگا	سوارا تھا	سوارا ہے	سواراتا تھا	سوارا	سوارانا
آراستہ	آرائندہ	سیارے	بیارے	می آراید	بیاراید
سوارا ہوا	سوارنیوالا	ست سوار	سوار	سوارتا ہے	سوارتا
خواہد آسید	آسیدہ بود	آسیدہ است	می آسید	آسید	آسیدن
پیے گا	پیہا تھا	پیہا ہے	پیہا تھا	پیہا	پیہنا
آسیدہ	آسندہ	سیاس	بیاس	می آسد	بیاسد
پیہا ہوا	پینے والا	ست پیس	پیس	پیتا ہے	پیتا
خواہد افتاد	افتادہ بود	افتادہ است	می افتاد	افتاد	افتادن
گرے گا	گرا تھا	گرا ہے	گراتا تھا	گرا	گرا

بنفیت	می افتد	بنفیت	میفت	افتندہ	افتادہ
گرمے	گرماتاہے	گر	گرمست	گر نیوالا	گرا ہوا
ایستادن	ایستاد	می ایستاد	ایستادہ است	ایستادہ بود	خواہد ایستاد
کھڑا رہن	کھڑا رہا	کھڑا رہتا تھا	کھڑا رہا ہے	کھڑا رہتا	کھڑا رہیگا
بایستہ	می ایستد	بایست	بایست	ایستندہ	ایستادہ
کھڑا ہے	کھڑا رہتا ہے	کھڑا رہ	مست کھڑا رہ	کھڑا رہنے والا	کھڑا رہا ہوا
آزردن	آزرد	می آزرد	آزردہ است	آزردہ بود	خواہد آزرد
آزردہ ہونا	آزردہ ہوا	آزردہ ہوتا تھا	آزردہ ہوا ہے	آزردہ ہوتا	آزردہ ہوگی
بیازرد	می آزد	بیازر	میا زرد	آزردہ	آزردہ
آزردہ ہو	آزردہ ہوتا	آزردہ ہو	مست آزد	آزردہ ہونیوالا	آزردہ ہوا ہوا
افردن	افرد	می افرد	افردہ است	افردہ بود	خواہد افرد
کھلاتا	کھلایا	کھلاتا تھا	کھلایا ہے	کھلایا تھا	کھلاویگا
بنفرد	می افرد	بنفیر	میفر	افرنندہ	افردہ
کھلا ہے	کھلاتا ہے	کھلا	مست کھلا	کھلانیوالا	کھلایا ہوا
افشردن	افشرد	می افشرد	افشردہ است	افشردہ بود	خواہد افشرد
خنچوڑنا	خنچوڑا	خنچوڑتا تھا	خنچوڑا ہے	خنچوڑا تھا	خنچوڑے گا
بنفشرد	می افشرد	بنفیشر	میفشردہ	افشردہ	افشردہ
خنچوڑے	خنچوڑتا ہے	خنچوڑ	مست خنچوڑ	خنچوڑنیوالا	خنچوڑا ہوا
آفریدن	آفرید	فی آفرید	آفریدہ است	آفریدہ بود	خواہد آفرید
پیدا کرنا	پیدا کیا	پیدا کرتا تھا	پیدا کیا ہے	پیدا کیا تھا	پیدا کریگا

بیافریند	می آفریند	بیافرین	سیافرین	آفریند	آفرید
پیدا کرے	پیدا کرتا ہے	پیدا کر	مت پیدا کر	پیدا کر نیولا	پیدا کیا ہوا
افشاندن	افشانے	می افشانے	افشانے است	افشانہ بود	خواہد افشانے
چہر کن	چہر کا	چہر کا تھا	چہر کا ہے	چہر کا تھا	چہر کیگا
بفشیاند	مے افشانے	بفشیان	بفشیان	افشانے	افشانے
چھٹکے	چھٹکتا ہے	چھٹک	ست چھٹک	چھٹکنے والا	چھٹکا ہوا
افگندن	افگند	می افگند	افگندہ است	افگندہ بود	خواہد افگند
ڈالنے	ڈالا	ڈالتا تھا	ڈالا ہے	ڈالا تھا	ڈالے گا
بفگند	می افگند	بفگن	بفگن	افگندہ	افگندہ
ڈالے	ڈالتا ہے	ڈال	مت ڈال	ڈالنے والا	ڈالا ہوا
آرمیدن	آرمید	می آرمید	آرمیدہ است	آرمیدہ بود	خواہد آرمید
آرام پانا	آرام پایا	آرام پاتا تھا	آرام پایا	آرام پایا تھا	آرام پادیگا
بیار آمد	می ارآمد	بیارام	بیارام	آرمندہ	آرمیدہ
آرام پاؤے	آرام پایا ہو	آرام پا	مت آرام پا	آرام پاؤیالا	آرام پایا ہوا
آشامیدن	آشامید	می آشامید	آشامیدہ است	آشامیدہ بود	خواہد آشامید
پینا	پیا	پیتا تھا	پیا ہے	پیا تھا	پئے گا
بیاشامد	می آشامد	بیاشام	بیاشام	آشامندہ	آشامیدہ
پیوے	پیتا ہے	پی	ست پی	پینے والا	پیا ہوا
آمرزیدن	آمرزید	می آمرزید	آمرزیدہ است	آمرزیدہ بود	خواہد آمرزید
بخشنا	بخشا	بخشتا تھا	بخشتا ہے	بخشتا تھا	بخشنے گا

بایامرزو بخش	می آموزد بخش تبار	بیامرز بخش	میامرز مست بخش	آموزده بخش والا	آموزده بخش والا
انجام مید تمام هوا	می انجامید تمام هوا	می انجامید تمام هوا	انجام مید تمام هوا	انجام مید تمام هوا	انجام مید تمام هوا
با انجام تمام هوا	می انجامد تمام هوا	می انجامد تمام هوا	می انجامد تمام هوا	می انجامد تمام هوا	می انجامد تمام هوا
اندریشیدن اندریشه کرنا	می اندیشید اندریشه کرنا	می اندیشید اندریشه کرنا	می اندیشید اندریشه کرنا	می اندیشید اندریشه کرنا	می اندیشید اندریشه کرنا
بنیدریشد اندریشه کرنا	می اندیشید اندریشه کرنا	می اندیشید اندریشه کرنا	می اندیشید اندریشه کرنا	می اندیشید اندریشه کرنا	می اندیشید اندریشه کرنا

باب الباء

بردون بجایان	می برد می برد	می برد می برد	می برد می برد	می برد می برد	می برد می برد
برید برید	می برید می برید	می برید می برید	می برید می برید	می برید می برید	می برید می برید
برخت باختن	می باخت می باخت	می باخت می باخت	می باخت می باخت	می باخت می باخت	می باخت می باخت
برخیزد برخیزد	می برخیزد می برخیزد	می برخیزد می برخیزد	می برخیزد می برخیزد	می برخیزد می برخیزد	می برخیزد می برخیزد

[illegible]

پرسیدن	پرسید	می پرسید	پرسیده است	پرسیده بود	خواهد پرسید
پرسیده	پرسید	پرسید	پرسید	پرسیده	پرسیده
پرستیدن	پرستید	می پرستید	پرستیده است	پرستیده بود	خواهد پرستید
پرستیده	پرستید	پرستید	پرستید	پرستیده	پرستیده
پسندیدن	پسندید	می پسندید	پسندیده است	پسندیده بود	خواهد پسندید
پسندیده	پسندید	پسندید	پسندید	پسندیده	پسندیده
پیشیدن	پیشید	می پیشید	پیشیده است	پیشیده بود	خواهد پیشید
پیشیده	پیشید	پیشید	پیشید	پیشیده	پیشیده
پوشیدن	پوشید	می پوشید	پوشیده است	پوشیده بود	خواهد پوشید
پوشیده	پوشید	پوشید	پوشید	پوشیده	پوشیده
پوئیدن	پوئید	می پوئید	پوئیده است	پوئیده بود	خواهد پوئید
پوئیده	پوئید	پوئید	پوئید	پوئیده	پوئیده

باب الحاء

تامختن	تامخت	می تامخت	تامخته است	تامخته بود	خواهد تامخت
بتابیدن	بتابید	می بتابید	بتابیده است	بتابیده بود	خواهد بتابید
تاختن	تاخت	می تاخت	تاخته است	تاخته بود	خواهد تاخت
بتازیدن	بتازید	می بتازید	بتازیده است	بتازیده بود	خواهد بتازید
توانستن	توانست	می توانست	توانسته است	توانسته بود	خواهد توانست
توانیده	توانست	توانست	توانست	توانیده	توانیده
تپیدن	تپید	می تپید	تپیده است	تپیده بود	خواهد تپید

پرسیده	تپنده	متپ	بتپ	می تپد	به تپد
خواهد تراشید	تراشیده بود	تراشیده است	می تراشد	تراشید	تراشیدن
تراشیده	تراشده	تراش	تراش	می تراشد	تراشیدن
خواهد رسید	رسیده بود	رسیده است	می رسد	ترسید	ترسیدن
ترسیده	ترسده	ترس	ترس	می ترسد	ترسیدن

باب الشا

ثابت خواهد کرد	ثابت کرده بود	ثابت کرده است	ثابت میکرد	ثابت کرد	ثابت کردن
ثابت کرده	ثابت کنده	ثابت مکن	ثابت بکن	ثابت میکند	ثابت کردن
شنا خواهد کرد	شنا کرده بود	شنا کرده است	شنا می کرد	شنا کرد	شنا کردن
شنا کرده	شنا کنده	شنا مکن	شنا بکن	شنا میکند	شنا کردن

باب الجیم

خواهد جست	جسته بود	جسته است	می جست	جست	جستن
جسته	جسته	جسته	جست	می جست	جستن
خواهد جست	جسته بود	جسته است	می جست	جست	جستن
جسته	جستیده	جستیده	جست	می جست	جستن
خواهد جنگید	جنگیده بود	جنگیده است	می جنگید	جنگید	جنگیدن
جنگیده	جنگده	جنگ	جنگ	می جنگد	جنگیدن
خواهد جنبید	جنبیده بود	جنبیده است	می جنبید	جنبید	جنبیدن
جنبیده	جنبنده	جنب	جنب	می جنبد	جنبیدن
خواهد جوشید	جوشیده بود	جوشیده است	می جوشید	جوشید	جوشیدن

بجوشد	می جوشد	بجوش	مبوش	جوشند	جوشیده
جوش دو س			باب الحیم فارسی		
چیدن	چید	می چید	چیده است	چیده بود	خواهد چید
بچیدند	می چیدند	بچین	چین	چینند	چیده
چردن	چرد	می چرد	چرده است	چرده بود	خواهد چرد
بچردند	می چردند	بچر	چر	چرند	چرده
چیدن	چید	می چید	چیده است	چیده بود	خواهد چید
بچیدند	می چیدند	بچپ	چپ	چپند	چیده
چشیدن	چشید	می چشید	چشیده است	چشیده بود	خواهد چشید
بچشیدند	می چشیدند	بچش	چش	چشند	چشیده
چکیدن	چکید	می چکید	چکیده است	چکیده بود	خواهد چکید
بچکیدند	می چکیدند	بچک	چک	چکند	چکیده
			باب الحار فطلس		
حاصل کردن	حاصل کرد	حاصل میکرد	حاصل کرده است	حاصل کرده بود	حاصل خواهد کرد
حاصل بکند	حاصل میکند	حاصل بکن	حاصل مکن	حاصل نکنند	حاصل کرده
حذر کردن	حذر کرد	حذر میکرد	حذر کرده است	حذر کرده بود	حذر خواهد کرد
حذر بکند	حذر میکند	حذر بکن	حذر مکن	حذر نکنند	حذر کرده
حل کردن	حل کرد	حل میکرد	حل کرده است	حل کرده بود	حل خواهد کرد
حل بکند	حل میکند	حل بکن	حل مکن	حل نکنند	حل کرده
حیران شدن	حیران شد	حیران میشد	حیران شده است	حیران شده بود	حیران خواهد شد

خروشدین	خروشد	می خروشد	خروشیده است	خروشیده بود	خواهد خروشد
خروشد	می خروشد	بخروشد	خروشد	خروشیده	خروشیده
خریدن	خرید	می خرید	خریده است	خریده بود	خواهد خرید
بخرد	می خرد	بخرد	خرید	خریده	خرید
خریدین	خرید	می خرید	خریده است	خریده بود	خواهد خرید
بخرد	می خرد	بخرد	خرید	خریده	خرید
خلیدن	خلید	می خلید	خلیده است	خلیده بود	خواهد خلید
مخلد	می خلد	مخل	مخل	مخلد	خلیده
خمیدن	خمید	می خمید	خمیده است	خمیده بود	خواهد خمید
مخمید	می خم	مخم	مخم	مخمیده	مخمیده
خندیدن	خندید	می خندید	خندیده است	خندیده بود	خواهد خندید
مخندد	می خندد	مخند	مخند	مخندد	خندیده
خوابیدن	خوابید	می خوابید	خوابیده است	خوابیده بود	خواهد خوابید
مخوابد	می خوابد	مخواب	مخواب	مخوابد	خوابیده

باب الدال مهمله

داشتن	داشت	می داشت	داشته است	داشته بود	خواهد داشت
میدارد	می دارد	مدار	مدار	مدار	داشته
دانستن	دانست	می دانست	دانسته است	دانسته بود	خواهد دانست
میداند	می داند	بدان	بدان	داند	دانسته
دریافتن	دریافت	می دریافت	دریافته است	دریافته بود	خواهد دریافت

دریا بده	دریا بنده	دریا پ	دریا پ	می دریا پ	دریا پ
خواهد دوخت	دوخته بود	دوخته است	می دوخت	دوخت	دوختن
دوخته	دو زنده	دو ز	دو ز	می دو ز	دو ز
خواهد داد	داده بود	داده است	می داد	داد	دادن
داده	دیده	دیده	می دید	دید	دیدن
خواهد دید	دیده بود	دیده است	می دید	دید	دیدن
دیده	دیده	دیده	می دید	دید	دیدن
خواهد درید	دریده بود	دریده است	می درید	درید	دریدن
دریده	دریده	دریده	می درید	درید	دریدن
خواهد درخشد	درخشیده بود	درخشیده است	می درخشید	درخشید	درخشیدن
درخشیده	درخشیده	درخشیده	می درخشید	درخشید	درخشیدن
خواهد درزدید	درزیده بود	درزیده است	می درزدید	درزدید	درزدیدن
درزیده	درزیده	درزیده	می درزدید	درزدید	درزدیدن
خواهد دسید	دسیده بود	دسیده است	می دسید	دسید	دسیدن
دسیده	دسیده	دسیده	می دسید	دسید	دسیدن
خواهد دوشید	دوشیده بود	دوشیده است	می دوشید	دوشید	دوشیدن
دوشیده	دوشیده	دوشیده	می دوشید	دوشید	دوشیدن
خواهد دوید	دویده بود	دویده است	می دوید	دوید	دویدن
دویده	دویده	دویده	می دوید	دوید	دویدن

باب الدال مجمله

ذبح خواهد کرد	ذبح کرده بود	ذبح کرده است	ذبح میکرد	ذبح کرد	ذبح کردن
ذبح کرده	ذبح کننده	ذبح ممکن	ذبح میکن	ذبح میکند	ذبح بکنند
ذکر خواهد کرد	ذکر کرده بود	ذکر کرده است	ذکر میکرد	ذکر کرد	ذکر کردن
ذکر کرده	ذکر کننده	ذکر ممکن	ذکر میکن	ذکر میکند	ذکر بکنند

باب الراء جمله

خواهد ربود	ربوده بود	ربوده است	می ربود	ربود	ربودن
ربوده	ربانیده	مر باے	بر باے	می رباید	بر باید
خواهد رست	رسته بود	رسته است	می رست	رست	رستن
رسته	رهنده	مره	بره	می رهید	برهید
خواهد رست	رسته بود	رسته است	می رست	رست	رستن
رسته	روینده	مردے	بودے	می روید	بروید
خواهد رفت	رفته بود	رفته است	می رفت	رفت	رفتن
رفته	رونده	مرد	برو	می رود	برود
خواهد رفت	رفته بود	رفته است	می رفت	رفت	رفتن
رفته	روبنده	مردب	بروب	می روید	بروید
خواهد رخت	رخته بود	رخته است	می رخت	رخت	رختن
رخته	ریزنده	مرنی	بریزد	می ریزد	بریزد
خواهد رست	رسته بود	رسته است	می رست	رست	رستن
رسته	رسیده	مریس	بریس	می رسد	برسد
خواهد راند	رانده بود	رانده است	می راند	راند	راندن

بر اند رسیدن بر پختن رقصیدن تا چنان برقص تا رسیدن بهاگنا بر بهار رنجیدن آزاده ہونا برنج آزادہ ہونے رویدن اوگنا بروید	می راند رسید می رسد رقصید می رقص رسید مے رید رنجید می رنج روید مے روید	بران می رسید برس می رقصید برقص می رسید برم می رنجید برنج میرد بروے	مران رسیدہ است مرس رقصیدہ است مرقص رسیدہ است مرم رنجیدہ است مرنج رویدہ است مردے	راندہ رسیدہ بود راندہ رقصیدہ بود رقصندہ رسیدہ بود راندہ رنجیدہ بود رنجندہ رویدہ بود رویندہ	را اندہ خواہ رسید رسیدہ خواہ رقصید رقصیدہ خواہ رسید رسیدہ خواہ رنجید رنجیدہ خواہ روید رویدہ
باب الزام جمعہ					
زاددن چنان زادید جے زدن آبدان زندن زلیستن چینا زید جے زدودن چھینا زداید برھینا	زاد می زاید زو مے زند زلیست مے زید زدود مے زداید	مے زاد زداے می زد زبن می زلیست زبی می زدود زداے	زادہ است زداے زده است زمن زلیتہ است زنی زدودہ است مزداے	زادہ بود زاسندہ زده بود زمنندہ زلیتہ بود زیندہ زدودہ بود زداکندہ	خواہ زاد زادہ خواہ زد زده خواہ زلیت زلیتہ خواہ زدود زدودہ

[illegible]

ساختن	ساخت	می ساخت	ساخته است	ساخته بود	خواهد ساخت
سازد	می سازد	ساز	ساز	سازنده	ساخته
سوختن	سوخت	می سوخت	سوخته است	سوخته بود	خواهد سوخت
بسوزد	می بسوزد	بسوز	مبسوز	سوزنده	سوخته
سفتن	سفت	می سفت	سفته است	سفته بود	خواهد سفت
بسفد	می سفد	بسف	سفت	سفننده	سفت
سپردن	سپرد	می سپرد	سپردن است	سپرده بود	خواهد سپرد
نویسد	نویس	بنویسد	بنویسد	نویسنده	نویسد
سترودن	سترود	می سترود	ستروده است	ستروده بود	خواهد سترود
بسترود	می سترود	بسترود	سترود	ستروده	ستروده
سراییدن	سرایید	می سرایید	سراییده است	سراییده بود	خواهد سرایید
بسراید	می سراید	بسراید	سرایید	سراینده	سراییده
سرفیدن	سرفید	می سرفید	سرفیده است	سرفیده بود	خواهد سرفید
بسرفید	بسرفید	بسرف	سرف	سرفنده	سرفیده
سگالیدن	سگالید	می سگالید	سگالیده است	سگالیده بود	خواهد سگالید
بگالید	می سگالید	بگال	سگال	سگالنده	سگالیده
سنجیدن	سنجید	می سنجید	سنجیده است	سنجیده بود	خواهد سنجید
بسنجید	می سنجد	بسنج	سنج	سنجنده	سنجیده
باب السخن معجمه					
شدن	شد	نشد	نشده است	نشده بود	خواهد نشد

شود خواست شته خواستگ شکسته خواهشید شیده خواستخت شناخت خواستگ شکافه خواستگفت شگفته خواستگبید شکبیده خواستشید ششیده	شود شته بود شونده شکسته بود شکننده شیده بود شنونده شناخته بود شناسنده شگافه بود شگافنده شگفته بود شگفته شکبیده بود شکبیده ششیده بود ششونده	شو شته است ششوه شکسته است شکن شیده است ششوه شناخته است شناس شگافه است ششکان شگفته است شگفت شکبیده است شکب ششیده است شش	بشو می شست بشوه می شکست بشکن می شنید بششوه می شناخت بشناس می شکافت بشکاف می شکفت بشگفت می شکبید بشکب می ششید بشش	می شود شست می شوید شکست می شکند شنید می شنود شناخت می شناسد شکافت می شکافد شگفت می شگفت شکبید می شکبید ششید می شش	نشود شستن بشود شکستن بشکنند شنیدن بشنود شناختن بشناسد شکافتن بشکافد شگفتن بشگفت شکبیدن بشکبند ششیدن بششند
باب الصاد جمله					
صلح کرده بود صلح کرده	صلح کرده بود صلح کننده	صلح کرده است صلح ممکن	صلح میکرد صلح بکن	صلح کرد صلح میکند	صلح کردن صلح بکنند

صلاح داور صلاح دیتا صلاح بد بد صلاح بد بد صبر کردن صبر کردن صبر کردن	صلاح داور صلاح سید صبر کرد صبر میکنند	صلاح میداد صلاح بد صبر میکرد صبر مکن	صلاح داد صلاح بد صبر کرده است صبر مکن	صلاح داد صلاح بد صبر کرده بود صبر نکنند	صلاح خواهد داد صلاح داد صبر خواهد کرد صبر کرده
باب الف					
ضائع کردن ضائع کردن ضائع کردن ضابطه بکنند ضابطه بکنند ضابطه بکنند	ضائع کرد ضائع میکنند ضابطه کرد ضابطه میکنند	ضائع میکرد ضائع مکن ضابطه میکرد ضابطه مکن	ضائع کرده است ضائع مکن ضابطه کرده است ضابطه مکن	ضائع کرده بود ضائع نکنند ضابطه کرده بود ضابطه نکنند	ضائع خواهد کرد ضائع کرده ضابطه خواهد کرد ضابطه کرده
باب ا ط					
طلبیدن طلبیدن طلبیدن طلبیدن طلبیدن طلبیدن	طلبید می طلبید طلبید می طلبید	می طلبید بطلب می طلبید بطلب	طلبیده است مطلب طلبیده است مطلب	طلبیده بود طلبینده طلبیده بود طلبینده	خواهد طلبید طلبیده خواهد طلبید طلبیده
باب ا ط					
ظاہر شدن ظاہر شدن ظاہر شدن ظاہر شدن ظاہر شدن ظاہر شدن	ظاہر شد ظاہر میشود ظالم کرد ظالم میکنند	ظاہر میشد ظالم می کرد ظالم مکن ظالم مکن	ظاہر شده است ظالم کرده است ظالم مکن ظالم مکن	ظاہر شده بود ظالم کرده بود ظالم نکنند ظالم نکنند	ظاہر خواهد شد ظالم خواهد کرد ظالم کرده ظالم کرده

نظن برده	نظن برده	نظن بر	نظن بر	نظن می برد	نظن برده
گان بجای					
باب الحسین					
عربه خواهد کرد	عربه کرده بود	عربه کرده است	عربه میکرد	عربه کرد	عربه کردن
عربه کرده	عربه کننده	عربه میکن	عربه میکن	عربه میکند	عربه کرنا
خواهد عطید	عطیده بود	عطیده است	می عطید	عطید	عطیدن
عطیده	عطیده	معطس	بعطس	می عطد	بعطس
عدل خواهد کرد	عدل کرده بود	عدل کرده است	عدل میکرد	عدل کرد	عدل کردن
عدل کرده	عدل کننده	عدل میکن	عدل میکن	عدل میکند	عدل کرنا
باب الحسین					
غنود خواهد غنود	غنوده بود	غنوده است	مے غنود	غنود	غنودن
غنوده	غنونده	مغنو	بنغو	مے غنود	اغنونا
خواهد غزید	غزیده بود	غزیده است	مے غزید	غزید	غزیدن
غزیده	غزیده	مغزید	بنغزید	میغزید	بغزیدن
خواهد غلطیده	غلطیده بود	غلطیده است	می غلطیده	غلطید	غلطیدن
غلطیده	غلطیده	مغلط	بغلط	می غلطد	بغلطیدن
باب الفار					
فرود خواهد فرود	فروده بود	فروده است	می فرود	فرود	فرودن
فرود	فرودینه	مفرساک	لفرساک	میفرساید	بفرساید
خواهد فرود	فروده بود	فروده است	مے فرود	فرود	فرودن
فروده	فرودینه	مفرساک	لفرساک	می فرماید	بفرماید

فریفتن	فریفت	می فریفت	فریفته است	فریفته بود	خواهد فریفت
بفریبت	میفریبت	بفریبت	مفریبت	فریبتیده	فریفته
فروختن	فروخت	می فروخت	فروخته است	فروخته بود	خواهد فروخت
بفروشد	میفروشد	بفروشد	مفروشد	فروشده	فروخته
فرستادن	فرستاد	می فرستاد	فرستاده است	فرستاده بود	خواهد فرستاد
بفرستد	میفرستد	بفرستد	مفرستد	فرستاده	فرستاده
فهمیدن	فهمید	می فهمید	فهمیده است	فهمیده بود	خواهد فهمید
بفهمد	می فهمد	بفهمد	مفهمد	فهمیده	فهمیده

باب الفاف

قابل شدن	قابل شد	قابل شد	قابل شده است	قابل شده بود	قابل خواهد شد
قابل شود	قابل شود	قابل بشود	قابل شود	قابل شونده	قابل شده
قرار کردن	قرار کرد	قرار کرد	قرار کرده است	قرار کرده بود	قرار خواهد کرد
قرار بکند	قرار بکند	قرار بکن	قرار بکن	قرار کننده	قرار کرده
قصد کردن	قصد کرد	قصد کرد	قصد کرده است	قصد کرده بود	قصد خواهد کرد
قصد بکند	قصد بکند	قصد بکن	قصد بکن	قصد کننده	قصد کرده

باب الکاف

کشان	کشاد	می کشاد	کشاده است	کشاده بود	خواهد کشاد
بکشاید	می کشاید	بکشاید	مکشاید	کشاییده	کشاده
کاستن	کاست	می کاست	کاسته است	کاسته بود	خواهد کاست
بکاهد	می کاهد	بکاهد	مکاهد	کاهنده	کاسته

خواستار کاشت	کاشته بود	کاشته است	می کاشت	کاشت	کاشتن
کاشته	کارنده	مکار	بکار	مے کارد	بکار دے
خواستار کشت	کرشته بود	کرشته است	می کشت	کشت	کشتن
کرشته	کارنده	مکار	بکار	مے کارد	بکار دے
خواستار کشت	کشته بود	کشته است	می کشت	کشت	کشتن
کشته	کشنده	مکش	بکش	می کشد	بکش دے
خواستار کند	کنده بود	کنده است	می کند	کند	کندن
کنده	کننده	مکن	بکن	می کند	بکن دے
خواستار کرد	کرده بود	کرده است	می کرد	کرد	کردن
کرده	کننده	مکن	بکن	می کند	بکن دے
خواستار کوفت	کوفته بود	کوفته است	می کوفت	کوفت	کوفتن
کوفته	کوبنده	مکوب	بکوب	مے کوبد	بکوب دے
خواستار کشید	کشیده بود	کشیده است	می کشید	کشید	کشیدن
کشیده	کشنده	مکش	بکش	می کشد	بکش دے
خواستار کوشید	کوشیده بود	کوشیده است	می کوشید	کوشید	کوشیدن
کوشیده	کوشنده	مکوش	بکوش	می کوشد	بکوش دے
باب الحاف فارسی					
خواستار گفت	گفته بود	گفته است	می گفت	گفت	گفتن
گفته	گوینده	مگو	بگو	میگوید	بگوید
خواستار گرفت	گرفته بود	گرفته است	می گرفت	گرفت	گرفتن

گرفت	گیمبر	گیمبر	گیمبر	گیمبر	گیمبر
خواهد گذشت	گذشته بود	گذشته است	میگذشت	گذشت	گذشته بود
گذشته	گذرنده	گذر	بگذر	میگذرد	گذرد
خواهد گذشت	گذاشته بود	گذاشته است	میگذشت	گذاشت	گذاشته است
گذاشته	گذارنده	گذار	بگذار	میگذارد	گذارد
خواهد گذشت	گماشته بود	گماشته است	میگماشت	گماشت	گماشته است
گماشته	گمارنده	گمار	بگمار	میگمارد	گمارد
خواهد گذشت	گداخته بود	گداخته است	میگداخت	گداخت	گداخته است
گداخته	گدازنده	گداز	بگداز	میگدازد	گدازد
خواهد گزینیت	گزینیت بود	گزینیت است	میگزینیت	گزینیت	گزینیت بود
گزینیت	گزیننده	گزین	بگزین	میگزیند	گزیند
خواهد گزینیت	گسینیت بود	گسینیت است	میگسینیت	گسینیت	گسینیت بود
گسینیت	گسیننده	گسل	بگسل	میگسلد	گسلد
خواهد گشت	گشته بود	گشته است	میگشت	گشت	گشته است
گشته	گردنده	گرد	بگرد	میگردد	بگردد
خواهد گریست	گریسته بود	گریسته است	میگریست	گریست	گریسته است
گریسته	گرینده	گری	بگری	میگرید	گرید
خواهد گسترده	گسترده بود	گسترده است	میگسترده	گسترده	گسترده بود
گسترده	گسترنده	گستر	بگستر	میگسترده	گسترده
خواهد گردید	گردیده بود	گردیده است	میگردید	گردید	گردیده است

گر دیه	گر وند	گر و	گر و	می گردد	بگردد
خواهر گریه	گریه بود	گریه است	می گریه	گریه	گریه
گریه	گر وند	گر و	بگرو	میگردد	بگردد
خواهر گزیه	گزیه بود	گزیه است	می گزیه	گزیه	گزیه
گزیه	گزیننده	گزین	بگزین	می گزیند	بگزیند

بقول کرے

باب اللام

خواهر لرزید	لرزیده بود	لرزیده است	می لرزید	لرزید	لرزیدن
لرزیده	لرزنده	لرز	بلرز	لرز	بلرز
خواهر لغزید	لغزیده بود	لغزیده است	می لغزید	لغزید	لغزیدن
لغزیده	لغزنده	لغز	بلغز	می لغزد	بلغزد
خواهر لیسید	لیسیده بود	لیسیده است	می لیسید	لیسید	لیسیدن
لیسیده	لیسنده	لیس	بلیس	می لیسد	بلیسد

چاٹ

باب المیم

خواهر مرد	مردہ بود	مردہ است	مے مرد	مرد	مردن
مردہ	میسزده	میمیر	بمیر	مے میرد	بمیرد
خواهر مالید	مالیده بود	مالیده است	می مالید	مالید	مالیدن
مالیده	مانده	مال	بال	مے مالد	بمالد
خواهر ماند	مانده بود	مانده است	مے ماند	ماند	ماندن
مانده	مانده	حمان	مان	مے ماند	بماند
خواهر مکید	مکیدہ بود	مکیدہ است	مے مکید	مکید	مکیدن

می کند	بکند	بک مک		مکند	میکند
باب النون					
نمود	نمودن	می نمود	نموده است	نموده بود	خواهد نمود
می نماید	بنماید	بنماید	نماید	نمائند	نموده
نوشت	نوشتن	می نوشت	نوشت است	نوشته بود	خواهد نوشت
می نویسد	بنویسد	بنویس	منویس	نویسند	نوشته
نهاد	نهادن	می نهاد	نهاده است	نهاده بود	خواهد نهاد
می نهاد	بنهد	بنهد	نهد	نهند	نهاد
نگریت	نگرستن	می نگریت	نگریت است	نگریته بود	خواهد نگریت
می نگرد	بنگرد	بنگرد	منگرد	نگردند	نگریت
نگاشت	نگاشتن	می نگاشت	نگاشت است	نگاشته بود	خواهد نگاشت
می نگارد	بنگارد	بنگارد	منگارد	نگارند	نگاشت
نواخت	نواختن	می نواخت	نواخته است	نواخته بود	خواهد نواخت
می نواز	بنواز	بنواز	منواز	نوازند	نواخت
نهفت	نهفتن	می نهفت	نهفته است	نهفته بود	خواهد نهفت
می نهفت	بنهفت	بنهفت	نهفت	نهفتند	نهفت
نالید	نالیدن	می نالید	نالیده است	نالیده بود	خواهد نالید
می نالد	بنالد	بنالد	منالد	نالدند	نالید
نوشتید	نوشتیدن	می نوشتید	نوشتیده است	نوشتیده بود	خواهد نوشتید
می نوشد	بنوشد	بنوش	منوش	نوشند	نوشتید

باب الواو

ورزیدن	ورزید	می ورزید	ورزیده است	ورزیده بود	خواهد ورزید
قبول کرنا	می ورزد	بورز	مورز	ورزنده	ورزیده
قبول کرے					

باب الہاء ہوز

ہراسیدن	ہراسید	می ہراسید	ہراسیده است	ہراسیده بود	خواہد ہراسید
بہراسید	می ہراسد	بہراس	مہراس	ہراسندہ	ہراسیدہ
ہشتن	ہشت	می ہشت	ہشتہ است	ہشتہ بود	خواہد ہشت
چھوڑنا	می ہلد	بہل	محل	ہلندہ	ہشتہ
چھوڑے					

باب الیاء

یافتن	یافت	می یافت	یافتہ است	یافتہ بود	خواہد یافت
بیابد	می یابد	بیاب	میاب	یابندہ	یافتہ
یاد کردن	یاد کرد	یاد میکرد	یاد کرده است	یاد کرده بود	یاد خواهد کرد
یاد بکنند	یاد میکنند	یاد بکن	یاد مکن	یاد کنندہ	یاد کردہ
یاری کردن	یاری کرد	یاری میکرد	یاری کردہ است	یاری کردہ بود	یاری خواهد کرد
دوستی بنائے	یاری میکنند	یاری بکن	یاری مکن	یاری کنندہ	یاری کردہ
دوستی کرے					

فائدہ

خفنی مانند کہ فعل فارسی در جمع و مفرد و مجیدین قم میگردد نمونہ اش بچیت مبتدیان در ذیل مرقوم میشود

از گفتن فعل ماضی مطلق

گفت	گفتید	گفتند	گفتہ	گفتہ	گفتہ
کہا	کہا	کہا	کہا	کہا	کہا
کہا	کہا	کہا	کہا	کہا	کہا

فعل ماضی استمراری

واحد غائب می گفت کہتا تھا وہ	جمع غائب می گفتند کہتے تھے وہ	واحد مخاطب می گفتی کہتا تھا تو	جمع مخاطب می گفتید کہتے تھے تم	واحد متکلم می گفتم کہتا تھا میں	جمع متکلم می گفتیم کہتے تھے ہم
فعل مستقبل					
واحد غائب خواہد گفت کہیگا وہ	جمع غائب خواہند گفت کہیں گے وہ	واحد مخاطب خواہی گفت کہیگا تو	جمع مخاطب خواہید گفت کہو گے تم	واحد متکلم خواہم گفت کہوں گا میں	جمع متکلم خواہیم گفت کہیں گے ہم
اسم مفعول					
فعل مضارع					
واحد غائب گوید کہے وہ	جمع غائب گویند کہیں دے	واحد مخاطب گوئے کہے تو	جمع مخاطب گوئید کہو تم	واحد متکلم گویم کہوں میں	جمع متکلم گوئیم کہیں ہم
فعل حال					
واحد غائب میگوید کہتا ہے وہ	جمع غائب میگویند کہتے ہیں وہ	واحد مخاطب میگویی کہتا ہے تو	جمع مخاطب میگوئید کہتے ہو تم	واحد متکلم میگویم کہتا ہوں میں	جمع متکلم میگوئیم کہتے ہیں ہم
فعل امر		اسم فاعل		فعل نہی	
واحد مخاطب گوئی کہو	جمع مخاطب گوئید کہو تم	واحد اسم فاعل گویندہ کہنے والا	جمع اسم فاعل گویندگان کہنے والے	بہی واحد مخاطب نگوئی مت کہہ تو	بہی جمع مخاطب نگوئید مت کہو تم

قواعد صرف و رسم

کلمہ ایک معنی دار لفظ ہے جو زبان سے آدمی کے منکھلے وہ تین قسم ہے۔ اسم۔ فعل۔ حرف۔ اسم کسی شے کا نام ہے کہ جس میں زمانہ نہ ہو جیسے تخت باغ فعل کام کو کہتے ہیں کہ جس سے زمانہ ظاہر ہو۔ جیسا گفت کہا گذشتہ زمانہ میں حرف وہ ہے کہ بغیر لائے اور کلمہ کے اس سے معنی حاصل نہیں ہو جیسے اندھا۔ زمانہ تین ہیں۔ حال۔ مستقبل۔ حال۔ گذر ہوئے کو ماضی آنے والے کو مستقبل موجود کو حال کہتے ہیں۔ جیسے پروردگار پالا لاکھ زمانہ گذشتہ میں۔ خواہر پروردگار پالا زمانہ آئندہ میں۔ می پروردگار پالا زمانہ حال میں۔ اسم دو قسم ہے۔ ایک جائزہ دو لفظ مصدر۔ جامد کہ جس سے اور کوئی کلمہ نہ نکلے جیسے گل اور بیخ مصدر کہ جس سے اور کلمے نکلے ہیں۔ علامت مصدر آخر میں دان یا تن ہے جیسے آمدن آنا۔ گفتن کہنا۔ مضارع زمانہ موجود اور آئندہ کے معنی کو شامل ہے جیسے کہنے کے فعل کو کام کرنا لیکو فاعل کہتے ہیں جیسے کو زید یعنی کیا زید نے کر فعل زید اور کا فاعل۔ فعل دو قسم ہے لازمی متعدی۔ لازمی فعل اور فاعل ملکر بات پوری ہو جاوے اور اس کا اثر دوسرے پر نہ پہنچے جیسے سنا۔ یعنی بیٹھا زید فعل بیٹھنے کا زید پر تمام ہوا۔ متعدی وہ ہے کہ فعل فاعل سے جدا ذکر کے اور کسی پر پہنچنے جیسے زید کیرا۔ یعنی مارا زید کیرا کو مارنیکا کام زید سے جدا ذکر کے کیر پر واقع ہوا زود فعل متعدی زید اور کا فاعل اور کیر مفعول ہے اور جس فعل کا فاعل معلوم ہو اور مفعول معروف کتبہ میں اور جس فعل کا فاعل معلوم نہ ہو اور مفعول کتبہ میں جیسے کشتہ شد زید یعنی مارا گیا زید۔ مارنا والا زید کا نام معلوم ہے کشتہ شد کو فعل مجہول اور زید کو اسم فاعل کہتے ہیں لازمی مجہول نہیں ہوتا اگر فعل معروف پر یا مجہول پر نون مفتوحہ لادین تو نفی ہوتا جیسے نہ زید نہیں کیا۔ نہ کردہ شد نہیں کیا پس ہر ایک فعل خارج پر طیرا اشتباہ معروف جیسے پروردگار پالا اس نفی معروف نہ پروردگار پالا اس اشتباہ مجہول۔ پروردگار شد پالا لاکھ یعنی مجہول نہ پروردگار شد نہ پالا لاکھ وہ نظم

فارسی ہندی تازی میں یار	چڑھو سب فعل کوئی مصدر	فارسی مصدر کا جاناوین	آخر اچھے تن پروردگار میری جان
مصدر ہند کی اس سے یہ تیا	آخر اس کے ہے مصدر لفظنا	فارسی مصدر سے پہلے تو بنا	ماضی مطلق میں دیتا ہوں بتا
آخر اس کے تو اٹھا	نون کے قبل کی حرکت	ماضی مطلق پالا یا کیا کہو	پہر ہی سے تو بنا افعال سب

اترا کے سینے لایا عجیب	یا فطرت تاکہ ہو ماضی ترس	بود لا آخر کو پڑھ ماضی بعد	شکی ہو جانی ہر باشند
ماضی استمراری بقولے بنا	اس کو اسپرنا ہی اسپر تولا	یائے مجہول اسکے آخر تو لگا	صیغہ ماضی غنی کو بنا
خواہد اسپر لاکے مستقبل نا	اس کو ثابت لکھ تو خواہد کو پڑ	مصدر ہندی بھی افعال سب	بنے ہیں اب بکھر لے تو مجھے
ماضی مطلق کو اول تو بنا	آخر مصدر سے ناکو تو اوڑا	گرافت پاوا و آخر ہو تو یا	ورنہ آخر کو الف اسکے لگا
ماضی مطلق سو باقی فعل سب	بنے ہیں ہندی میں بھی اصل سب	ہے لگا آخر کو ازہر قریب	تھا لگا بھر بعد کا بانصیب
ماضی شکی پر تو ہو گا بڑھا	ماضی استمراری بقولے بنا	آخر مطلق بڑھا تھا سو کھٹا	لفظ تا تھا اسکے آخر کو لگا
صیغہ ماضی غنی یون بنا	تھا کو استمراری بین تو ہٹا	بھر مستقبل الف سے بے بنا	لیک مجہول اسکے آخر کا لگا

فقرہ ہائی فارسی مع ترجمہ ہندی

شمار خست شود یہ تم رخصت ہو۔ ببار خوب صاحب۔ بہت اچھا صاحب۔ روز بیا رہ آئیدہ است دن بہت چڑھا ہے۔ حقیقت تجارت عذر وغیرہ۔ اناج وغیرہ کی سوداگری کی حقیقت۔ آمدنی برج از کد ام جا یہ کلکتہ پیشود۔ کلکتہ میں چانول کی آمدنی کس جگہ سے ہوتی ہے۔ برج باریک از طرف عظیم آباد و بردوان و آ رہ و برج گندہ از اخراجات باقر گنج و لکم پور و رنگپور و گھوڑا گھاٹ وغیرہ میرسد باریک چانول عظیم آباد و بردوان و آ رہ اور موٹے چانول باقر گنج لکم پور و رنگپور اور گھوڑا گھاٹ وغیرہ سے پہونچتے ہیں ازین جا باریک گندہ کد ام جا ارزان است ان جگہ سے موٹے چانول کمان سستے ہیں۔ صاحب از ہم جا برج در باقر گنج و لکم پور ارزان است صاحب سب جگہ سے چانول باقر گنج اور لکم پور میں سستے ہیں۔ برج باریک بکد ام جا خوب پیدا میشود ہمیں چانول اچھے کس جگہ پیدا ہوتے ہیں۔ برج عظیم آباد بہ نسبت آن ملکھا بہتر است و برج بریلی در ہندوستان از برج عظیم آباد خوب تر است عظیم آباد کے چانول بہ نسبت ان ملکوں کے بہتر ہیں اور بریلی کے چانول ہندوستان میں عظیم آباد کے چانول سے بہت اچھے ہیں منشی بیاض دوری راہ آور دن برج بریلی درین سرحد تکلیف کمال است اسی منشی رستہ کی دوری کے سبب چانول کالا نا بریلی یہاں کمال تکلیف یاد دہند

اطلاع کتاب ہذا مطبع قیومی واقع کانپور میں حسب فرائض لالہ جگوتی دت صاحب تاجر کتبہ دہلی آباد کو کناہ نوبر ۱۲۹۰ھ مطابق ۱۸۷۳ء

